

Brüssel, 6. detsember 2021  
(OR. en)

14750/21

SOC 724  
EMPL 541  
GENDER 128  
ANTIDISCRIM 109

#### **MENETLUSE TULEMUS**

---

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

---

Eelmise dok nr: 13976/21 + COR 1

---

Teema: Tehisintellekti mõju soolisele võrdõiguslikkusele tööturul  
– Nõukogu järeldused

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud teemat käsitlevad nõukogu järeldused, mis võeti vastu tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu istungil 6. detsembril 2021.

**Tehisintellekti mõju soolisele võrdõiguslikkusele tööturul****Nõukogu järeldused<sup>1</sup>**

MÄRKIDES, et:

1. sooline võrdõiguslikkus ja inimõigused on Euroopa väärtuste seas kesksel kohal ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus on Euroopa Liidu aluspõhimõte, mis on sätestatud aluslepingutes ning mida tunnistatakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 23. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine;
2. selleks et tagada tööelus meeste ja naiste täielik ja tegelik võrdõiguslikkus, võimaldab ELi toimimise lepingu artikkel 157 liikmesriikidel samuti säilitada või võtta positiivseid meetmeid. Nende eesmärk on pakkuda konkreetseid eeliseid, et hõlbustada alaesindatud sool tegutsemist oma kutsealal ja ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris. ELi toimimise lepingu artiklis 157 on sätestatud, et iga liikmesriik tagab meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise;
3. soolist võrdõiguslikkust, kindlat ja paindlikku tööhõive ning töö- ja eraelu tasakaalu kinnitatakse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba 2., 5. ja 9. põhimõttes. Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas rõhutatakse, et selleks, et vähemalt 78 % 20–64 aastastest oleks 2030. aastaks tööga hõivatud, tuleb Euroopas püüda vähendada 2019. aastaga võrreldes soolist tööhõivelõhet vähemalt poole võrra;

---

<sup>1</sup> Pekingi tegevusprogrammi rakendamise läbivaatamise kontekstis koostatud järeldused, milles käsitletakse eelkõige määrava tähtsusega valdkonda F (naised ja majandus).

4. soolise võrdõiguslikkuse poliitika on aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu oluline tegur ning jõukuse, konkurentsivõime ja täieliku tööhõive ning sotsiaalse ühtekuuluvuse, kaasavuse ja heaolu saavutamise eeltingimus. Samal ajal on ELi demograafilisest arengust tingitud tööjõu vähenemise tõttu vaja tööturule, sealhulgas IKT valdkonda, meelitada ja seal hoida koolitatud spetsialiste, eriti naisi, võideldes seejuures intensiivsemalt nii horisontaalse kui ka vertikaalse soolise segregatsiooni vastu;
5. digitaliseerimine ja uued tehnoloogiad, sealhulgas tehisintellekt, võivad etendada otsustavat rolli naiste täieliku ja võrdse tööturul osalemise kiirendamisel. COVID-19 kriisist tingitud muutused töökorralduses ning sellest tulenev digitaalsete ja tehisintellektil põhinevate lahenduste arvu suurenemine on toonud esile, kui oluline on tegeleda digitaliseerimise, eelkõige tehisintellektiga, soolise võrdõiguslikkuse kontekstis;
6. tehisintellekt on tähtis digipöörde vahend ning muutuste ja innovatsiooni, sealhulgas uute töövormide ja sotsiaalse kaasatuse peamine edasiviiv jõud ning sellel võib olla naistele meestega võrreldes erinev mõju. On oluline analüüsida uute töövormide tagajärgi soolisest perspektiivist; vallandada naiste täielik potentsiaal selles valdkonnas; ning tagada, et naised ja mehed saaksid võrdselt kasu võimalustest, mis tulenevad tehisintellekti kasutamisest töömaailma eri valdkondades, sealhulgas platvormitöös. Samuti tuleb naisi ja mehi kaitsta võimalike ohtude eest. Näiteks tuleb hinnata ohtu seoses läbipaistmatu otsuste tegemisega ja algoritmilise diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning kavandada lahendusi, et vältida ELi väärtuste ja põhiõiguste, sealhulgas mittediskrimineerimise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte mis tahes rikkumist;

7. komisjon on rõhutanud oma soolise võrdõiguslikkuse strateegias (2020–2025) järgmist:  
„Strateegilise tähtsusega valdkonnaks ja üheks majandusarengu mootoriks on kujunenud tehisintellekt, mille arendamisest peavad naised teadlaste, programmeerijate ja kasutajatena osa saama. Kuigi tehisintellekt võib pakkuda lahendusi paljudele ühiskondlikele probleemidele, võib see samal ajal suurendada soolist ebavõrdsust. Algoritmid ja nendega seotud masinõpe võivad juhul, kui need ei ole läbipaistvad ega piisavalt robustsed, korrata, võimendada või suurendada soolist kallutatust, millest programmeerijad ei pruugi olla teadlikud või mis tekib konkreetse andmevaliku tulemusena,“;
8. VÕTTES TEADMISEKS komisjoni valge raamatu „Tehisintellekt: Euroopa käsitus tipptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast“, milles kutsutakse üles eetilisele ja usaldusväärsele tehisintellekti arendamisele ja kasutamisele kogu ELi majanduses;
9. VÕTTES TEADMISEKS Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) aruande „Tehisintellekt, platvormitöö ja sooline võrdõiguslikkus“, milles esitatakse olulised viisid, kuidas tehisintellektil põhineva tehnoloogia kasvav kasutamine mõjutab soolist võrdõiguslikkust tööturul, sealhulgas platvormitöös osalevate naiste ja meeste töötingimusi, töökorraldust ning töö- ja eraelu tasakaalu, ning esitatakse nende valdkondade peamised regulatiivsed probleemid,

KUTSUB LIKMESRIIKE ÜLES, kooskõlas nende pädevustega ning võttes arvesse riiklikke olusid ning sotsiaalpartnerite rolli ja autonoomiat:

10. võtma konkreetseid meetmeid, et suurendada teadlikkust soolise võrdõiguslikkuse küsimustest tehisintellektiga seotud teadusuuringutes ja kõigis valdkondades, kus tehisintellekti kujundatakse, arendatakse ja kasutatakse, ning suurendada kõigi asjaomaste osalejate jõupingutusi, et rakendada tehisintellektiga seotud teadusuuringute suhtes multidistsiplinaarset lähenemisviisi;
11. tegelema platvormitöös osalevate inimeste vajadustega meetmete abil, mille eesmärk on leevendada COVID-19 pandeemia mõju majandusele ja ühiskonnale ning füüsilisest isikust ettevõtjatele, pöörates erilist tähelepanu naissoost platvormitöötajatele;
12. suurendama oma jõupingutusi, et saavutada naiste ja meeste tasakaalustatud esindatus ametikohtadel, mis on seotud tehisintellektivahendite loomise ja kasutuselevõtuga, ning tehisintellektialastes teadusuuringutes. Kaalutavad tegevused võivad hõlmata järgmist:
  - a) tütarlaste ja noorte naiste, sealhulgas ebasoodsates oludest pärit tütarlaste ja noorte naiste julgustamine omandama põhi- ja keskhariduse omandamisel ning koolituse käigus digioskused ja programmeerimisoskuse ning nende toetamine kõnealuste pädevuste arendamisel, et vähendada soolist digilõhet järgmistes eluetappides;
  - b) tütarlaste ja noorte naiste, sealhulgas ebasoodsatest oludest pärit tütarlaste ja noorte naiste julgustamine valima haridust, koolitust ja karjääri STEM-valdkondades,<sup>2</sup> sealhulgas IKT ja tehisintellekti valdkonnas, ning neile vajalike vahendite ja toetuse pakkumine, samuti naissoost eeskujude edendamine selles valdkonnas;

---

<sup>2</sup> Teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika.

- c) eetika ja soolise võrdõiguslikkuse aspektide lisamine STEM-õppevaldkondadesse ning tehisintellekti õppeprogrammidesse, et suurendada teadlikkust võrdõiguslikkuse mõõtmest;
- d) tehisintellekti arendamise ja kasutamise alaste teadusuuringute jätkamine, pöörates erilist tähelepanu inimjärelevalve vajadusele; õiguslikele tagajärgedele, sealhulgas mõjule, mis avaldub põhiõigustele ja -vabadustele; ning sotsiaalsetele aspektidele, sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele; samuti eetilistele aspektidele ja diskrimineerimise ohule;
- e) nii naiste kui ka meeste ümberõppe, oskuste täiendamise ja elukestva õppe toetamine, et anda neile kõrgema taseme digioskused, mida on vaja paljudel töökohtadel; muuta karjäär andmeteaduse ja tehisintellekti vallas kõigile kättesaadavamaks ja vähendada digioskuste lõhet, sealhulgas selleks, et tagada võrdsed võimalused töökohavahetuse kontekstis;
- f) erimeetmete võtmine hariduskeskkonnas ja töökohal diskrimineerimise, sealhulgas ahistamise ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks, eelkõige valdkondades, kus tehisintellekti kujundatakse, arendatakse ja kasutatakse;
- g) erimeetmete võtmine, et hõlbustada töötajate asjakohast töö- ja eraelu tasakaalu tehisintellekti arendavates organisatsioonides ning juhtimise eesmärgil digitaalset automatiseerimist kasutavates organisatsioonides, sealhulgas veebiplatvormidel;
- h) töökohtades ja ettevõtetes klaaslae<sup>3</sup> probleemi käsitlemine, sealhulgas meetmete abil, millega tagatakse, et tehisintellekt sellise lae olemasolu ei põlistaks, sealhulgas värbamisetapis;

---

<sup>3</sup> Kunstlikud takistused ja nähtamatud tõkked, mis takistavad naiste juurdepääsu kõrgetele otsustus- ja juhtivatele ametikohtadele nii avaliku kui ka erasektori ja mis tahes valdkonna organisatsioonides (EIGE, 2021).

- i) selle tagamise püüdmine, et kui tehisintellekti kasutatakse inimressursside haldamiseks, edendab see läbipaistvust ja soolist võrdsuslikkust, eelkõige tasustamise, koolituse, edutamisevõimaluste ja karjääri arengu kontekstis;
  - j) tehisintellektiga seotud nähtamatu tööjõu,<sup>4</sup> kellest üle poole on naised, töötingimuste parandamine; sellega seotud olemasoleva ebavõrdsuse tuvastamine ning soolise palgalõhe ja muude soolise ebavõrdsuse vormide kaotada püüdmine kõigis tehisintellekti valdkondades ning
  - k) selle uurimine, mil viisil tehisintellekti kasutamine võib aidata parandada töötingimusi ja vähendada rutiinsete tegevustega kaasnevat koormust sellistes sektorites nagu isiku- ja majapidamisteenused, tervishoid ja haridus;
13. jätkama jõupingutusi algoritmilise läbipaistvuse (*teadlikkus algoritmide kasutamisest*)<sup>5</sup> tagamiseks tehisintellekti kasutamisel. Võetavad meetmed võivad hõlmata järgmist:
- a) soolise tasakaalu tagamine algoritmide väljatöötamisel, eelkõige nende puhul, mis on ette nähtud tööhõivemenetlusteks ja otsuste tegemiseks, sealhulgas tegeledes ajalooliselt kallutatud sisendandmete probleemiga, tagades samal ajal piisava inimjärelevalve ja -kontrolli taseme, sealhulgas värbamisetapis ning tulemuslikkuse ja käitumise hindamisel;

<sup>4</sup> Tänapäeval annavad naised ja mõned tõrjutud rühmad tehisintellektivaldkonnale endiselt olulist lisaväärtust; siiski on nende panus võrreldes teadmistega, mida nad aitavad luua, ebaproportsionaalselt alahinnatud. Tehisintellektitööstus ei hõlma mitte ainult kõrgelt kvalifitseeritud töötajate töökohti, vaid ka madalapalgalisi töökohti. Nendel töökohtadel töötavad naised ja mehed, keda üldiselt nimetatakse tehisintellekti taga olevaks nähtamatuks tööjõuks, täidavad toetavaid ülesandeid masinõppe algoritmide koolitamisel (nt andmete märgistamine) (EIGE, 2021).

<sup>5</sup> Algoritmiline läbipaistvus on oluline tagatis vastutuse ja õigluse tagamiseks otsuste tegemisel. Alates erinevatest tehisintellekti rakendustest kuni otsingumootorite tulemuste järjestamiseni reguleerivad algoritmid seda, kuidas me teabele veebis ligi pääsime. Sellel on suur mõju tarbijatele ja ettevõtjatele sellistes valdkondades nagu digiplatvormid. Algoritmilise läbipaistvuse põhjalik mõistmine on teadliku poliitikakujundamise võti. Algoritmiline läbipaistvus suurendab ka teadlikkust tehisintellekti algoritmide võimalikust kahjulikust mõjust sotsiaalsele dünaamikale (käsitleval juhul naiste ja meeste vahelistele võimusuhetele) (Euroopa Komisjon, 2020).

- b) algoritmilise järelevalve ja hindamise läbipaistvuse ning tööjaotuse ja tööülesannete määramise algoritmilises juhtimises kasutatavate kriteeriumide läbipaistvuse edendamine töökeskkonnas, et parandada teavet, mis on kättesaadav inimestele, kelle õigusi ja huve algoritmiline juhtimine võib mõjutada, ning tagades naiste ja meeste võrdse kohtlemise ja staatuse;
  - c) töötajate, nende esindajate ja asjaomaste riiklike asutuste teadlikkuse suurendamine algoritmide rollist töö juhtimisel ja asjakohasele teabele juurdepääsu tagamine ning
  - d) selle vältimine, et hoolduskohustustega töötajaid koheldakse ebasoodsamalt, kuna neid kohustusi ei ole töökohustuste määramise algoritmide väljatöötamisel nõuetekohaselt arvesse võetud;
14. jätkama platvormitöö riikliku institutsioonilise ja õigusraamistiku analüüsimist, võttes arvesse tehisintellekti olulist rolli selles kontekstis; tagama, et see analüüs hõlmaks soolist aspekti, ning pöörama erilist tähelepanu mis tahes õigusliku vaakumi ja ebakindluse hindamisele seoses platvormitöös osalevate inimeste tööhõivestaatusega, et parandada nende töötingimusi ja vältida ebakindlate töövormide sagenemist, võttes samal ajal arvesse platvormide heterogeensust;
15. suurendama jõupingutusi, et rakendada nõukogu soovitus 2019/C 387/01, milles käsitletakse töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate juurdepääsu sotsiaalkaitsele;
16. võtma konkreetseid meetmeid, et vältida diskrimineerimist ja käsitleda kallutatust kõikides tehisintellekti süsteemides ja algoritmides;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI JA LIIKMESRIIKE ÜLES, kooskõlas nende pädevustega ning võttes arvesse riiklikke olusid ning sotsiaalpartnerite rolli ja autonoomiat:

17. tugevdama seost ELi soolise võrdõiguslikkuse poliitika ja ELi digiülemineku poliitika vahel ning tagama soolise perspektiivi süstemaatilise integreerimise tehisintellekti poliitikasse, pöörates erilist tähelepanu tütarlaste ja naiste julgustamisele osalema ja töötama tehisintellekti alaste teadusuuringute valdkonnas ning kõigis valdkondades, kus tehisintellekti kujundatakse, arendatakse ja kasutatakse;
18. töötama välja, rakendama ja jälgima sihipäraseid meetmeid, et ületada tehisintellektiga seotud soolised stereotüübid, eesmärgiga tagada selles valdkonnas sooline võrdõiguslikkus.  
Kõnealused meetmed võivad hõlmata:
  - a) meetmeid soolise aspekti integreerimiseks tehisintellekti valdkonda, edendades soolist tasakaalu teadusuuringutes, hariduses ja koolituses ning tööhõives nendel töökohtadel, mis hõlmavad tööd tehisintellekti valdkonnas. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et suurendada personaliteenistuste teadlikkust tehisintellektivahendite kasutamise kasulikkusest nende töös ning samuti võimalikest ohtudest, eesmärgiga ennetada ja käsitleda soolist kallutatust ja võimalikke diskrimineerivaid tavasid;
  - b) meetmeid, millega toetatakse soolise võrdõiguslikkuse ja sooliste stereotüüpide alase koolituse pakkumist tehisintellekti ekspertidele, sealhulgas tehisintellekti uuringutes ning tehisintellekti kujundamises, arendamises ja kasutamises osalevatele isikutele;
  - c) meetmeid sootundliku teadus- ja arendustegevuse edendamiseks tehisintellekti ja eelkõige masinõppe valdkonnas ning
  - d) meetmeid, et töötada välja suunised ja vahendid andmete sootundlikuks kasutamiseks masinõppesüsteemide koolitamisel ning neid levitada;

19. edendama partnerlusi ja koostööd sarnaselt meelestatud riikidega, sotsiaalpartneritega ning digitaal-, eelkõige tehisintellektivaldkonnas tegutsevate ettevõtjate ja äriorganisatsioonidega, sealhulgas IKT tööstusega, ning meedia- ja sotsiaalmeediaettevõtetega, samuti kõigi muude asjaomaste valdkondadega, sealhulgas tervishoiu, hariduse, inseneriteaduste, rahanduse ja põllumajanduse valdkonnaga, et süstemaatiliselt edendada soolist võrdõiguslikkust digitaliseerimise ja eelkõige tehisintellekti kontekstis;
20. suurendama jõupingutusi, et süstemaatiliselt käsitleda andmete kallutatust tööhõiveandmete kogumisel asjaomastes kontekstides, kus tehisintellekti kasutatakse, eesmärgiga hoida ära soolise ebavõrdsuse põlistumist tööturul ja mujal; need andmed tuleks esitada soo ja vanuse alusel, võttes arvesse valdkondadevahelist perspektiivi;
21. tõhustama jõupingutusi, et võidelda tööturul nii horisontaalse kui ka vertikaalse soolise segregatsiooni vastu;

#### KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES:

22. jätkama jõupingutusi, et võidelda tehisintellektiga seotud valdkondades sooliste stereotüüpide vastu;
23. jätkama jõupingutusi selle tagamiseks, et ELi tasandi tehisintellektipoliitikas käsitletaks tehisintellekti kujundamisel, arendamisel ja kasutamisel soolise võrdõiguslikkuse aspekti, pöörates erilist tähelepanu vajadusele vältida soolistel stereotüüpidel põhinevate oletuste põlistumist;
24. tagama asjakohased edasised teadusuuringud tehisintellekti kujundamise, arendamise ja kasutamise kohta soolise võrdõiguslikkuse seisukohast, sealhulgas rahastamise kaudu, pöörates erilist tähelepanu valdkonnaülesele diskrimineerimisele, võttes arvesse EIGE uuringut.

Seotud dokumendid

1. ELi institutsioonidevahelised dokumendid

Euroopa sotsiaalõiguste samm [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet\\_et.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_et.pdf)

2. ELi õigusaktid

Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (*ELT L 373, 21.12.2004, lk 37–43*)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuesti sõnastatud) (*ELT L 204, 26.7.2006, lk 23–36*)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1158, milles käsitletakse lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalu ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2010/18/EL (*ELT L 188, 12.7.2019, lk 79–93*)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (*ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75*)

### 3. Nõukogu

Kõik soolist võrdõiguslikkust ja muid asjakohaseid teemasid käsitlevad nõukogu järeldused, sealhulgas eelkõige allpool nimetatud:

- nõukogu järeldused „Liikumine kaasavama tööturu suunas“ (7017/15)
- nõukogu järeldused „Naiste ja meeste oskuste parandamine ELi tööturul“ (6889/17)
- nõukogu järeldused „Tõhustatud meetmed horisontaalse soolise segregatsiooni vähendamiseks hariduses ja tööhõives“ (15468/17)
- nõukogu järeldused „Soolise palgalõhe kaotamine: peamised põhimõtted ja meetmed“ (10349/19)
- nõukogu järeldused heaolumajanduse kohta (13432/19)
- nõukogu järeldused „Sooliselt võrdõiguslikud majandused ELis: edasised sammud. Kokkuvõtte Pekingi tegevusprogrammi rakendamisest 25 aasta jooksul“ (14938/19)
- nõukogu järeldused tööheaolu parandamise kohta (8688/20)
- nõukogu järeldused „Soolise palgalõhe kaotamine: tasustatud töö ja tasustamata hooldustöö väärtuse hindamine ja jaotus“ (13584/20)
- nõukogu järeldused COVID-19 sotsiaal-majandusliku mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele (8884/21)

### 4. Eesistujariikide kolmik

Eesistujariikide kolmiku 2020. aasta juuli deklaratsioon soolise võrdõiguslikkuse kohta, mille allkirjastasid Saksamaa, Portugal ja Sloveenia

## 5. Euroopa Komisjon

Komisjoni 26. aprilli 2017. aasta teatis „Algatus lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalustamiseks“ (COM(2017) 252 final)

Teatis „Digiõppe tegevuskava 2021–2027. Hariduse ja koolituse ümberkujundamine digiajastu jaoks“ (COM(2020) 624 final)

„2021 Report on equality between women and men in the European Union“ („2021. aasta aruanne naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus“, 6774/21)

Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025, 6678/20. (komisjoni viide: COM(2020) 152 (final))

Teatis „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“ (COM(2020) 14 final)

Teatis jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta (COM(2020) 274 final)

Euroopa Komisjoni 2020. aasta ülevaade tööturu- ja palgasuundumustest Euroopas: „Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual Review 2020“ (ISSN 2443-6771)

Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

„Valge raamat tehisintellekti kohta: Euroopa käsitus tiptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast“, COM(2020) 65 final

„Opinion on Artificial Intelligence – opportunities and challenges for gender equality“ („Arvamus tehisintellekti kohta – soolist võrdõiguslikkust puudutavad võimalused ja probleemid“) (naiste ja meeste võrdsete võimaluste nõuandekomitee, 18. märts 2020)

6. Euroopa Parlament

Resolutsioon „Tehisintellekti, robotika ja seonduva tehnoloogia eetiliste aspektide raamistik“ (P9\_TA(2020)0275)

7. Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)

„Gender Equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic“ („Sooline võrdõiguslikkus ning COVID-19 pandeemia sotsiaal-majanduslik mõju“), 2021, (8878/21 ADD 1)

„Artificial intelligence, platform work and gender equality“ („Tehisintellekt, platvormitöö ja sooline võrdõiguslikkus“), 13976/21 ADD 1

„Gender Equality Index 2020: Digitalisation and the future of work,“ („Soolise võrdõiguslikkuse indeks 2020: Digitaliseerimine ja töö tulevik“), 2020  
<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>

8. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)

„Data quality and artificial intelligence – mitigating bias and error to protect fundamental rights“ („Andmete kvaliteet ja tehisintellekt – kallutatuse ja vigade leevendamine põhiõiguste kaitsmiseks“) (2019)

„#BigData: Discrimination in data-supported decision making“ („#Suurandmed: Diskrimineerimine andmetega toetatud otsuste tegemisel“) (2018)

9. Eurofound

„Regulations to address work–life balance in digital flexible working arrangements“ („Normid töö- ja eraelu tasakaalu käsitlemiseks paindlikus digitöökorralduses“) – uusi töövorme käsitlev sari „New forms of employment“, 2020

„Telework and ICT-based mobile work: Flexible working in the digital age“ („Kaugtöö ja IKT-põhine liikuv töö: digiajastu paindlikud töökohad“) – uusi töövorme käsitlev sari „New forms of employment“, 2020

[https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef\\_publication/field\\_ef\\_document/ef19032en.pdf](https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19032en.pdf)

„Platform economy: Developments in the COVID-19 crisis,“ 2020 („Platvormimajandus: arengud COVID-19 kriisis“), 2020 <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy/dossiers/developments-in-the-covid-19-crisis>

„Labour market change: Trends and policy approaches towards flexibilisation“ („Tööturu muutumine: paindlikumaks muutmise suundumused ja poliitika lähenemisviisid“) – ELi väljakutseid ja väljavaateid käsitlev sari „Challenges and prospects in the EU“, 2020

10. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

„Kaugtöö ja sooline võrdsuslikkus – tingimused, et kaugtöö ei süvendaks tasustamata hooldus- ja majapidamistööde ebavõrdset jaotumist naiste ja meeste vahel ning et see hoogustaks soolist võrdsuslikkust“, SOC/662-EESC-2020

11. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon

Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm (ÜRO soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise tegevuskava)

ÜRO konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW)

ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärk 5.4

12. Muud dokumendid

OECD väljaanne „Women at the core of the fight against Covid-19 crisis“ („Naisted COVID-19 vastase võitluse keskmes“), OECD COVID-19 vastased poliitikameetmed; 1. aprilli 2020. aasta versioon

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/women-at-the-core-of-the-fight-against-covid-19-crisis-553a8269/#biblio-d1e2093>.

Euroopa Nõukogu soovitus CM/Rec(2019)1 seksismi ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta

Eesistujariigi 6. detsembri 2018. aasta järeldused soolise võrdõiguslikkuse, noorte ja digitaliseerimise kohta (dok 15308/18)

---